

Nội dung : 9 kỹ năng con bạn cần học để thành công trong tương lai

Huỳnh Toàn

1. 9 kỹ năng con bạn cần học để thành công trong tương lai
2. Hãy chuẩn bị để con bạn thành công sau 20 năm nữa và hơn, chứ không chỉ hôm nay. Thay vì dạy bé những điều cụ thể, hãy để con học các kỹ năng để tìm thấy đam mê, biết chấp nhận khác biệt và thích nghi với sự thay đổi... Trẻ em trong hệ thống giáo dục hiện nay không được chuẩn bị tốt để đến với thế giới tương lai. Làm thế nào để chuẩn bị cho con mình đến một thế giới chưa thể dự đoán hay biết trước? Hãy dạy trẻ cách thích nghi và đối phó với sự thay đổi, để luôn sẵn sàng cho mọi thứ bằng cách không cần chuẩn bị một cái gì cụ thể. Dưới đây là những kỹ năng cần dạy cho trẻ để chúng vững vàng bước vào thế giới tương lai: Đặt câu hỏi Điều chúng ta mong muốn nhất cho con cái của mình, khi trẻ học hỏi, là có khả năng tự học. Khi đó, bố mẹ không cần phải dạy trẻ tất cả mọi thứ, bất cứ gì con cần biết cho tương lai, chúng có thể tự tìm hiểu. Bước đầu tiên để làm điều này là học cách đặt câu hỏi. May mắn là trẻ làm điều này một cách tự nhiên, và việc của người lớn là khuyến khích con. Cách tuyệt vời để thực hiện việc đó là làm gương. Khi bạn và con gặp điều gì mới, hãy đặt câu hỏi, và khám phá các câu trả lời có thể cùng trẻ. Khi bé hỏi, hãy trả lời thay vì gạt đi hay phạt con. (Rất nhiều người lớn không khuyến khích con hỏi và thường thấy phiền phức vì điều này).
3. Ảnh minh họa: Littlestepsnh.com. Giải quyết vấn đề Nếu trẻ có thể giải quyết vấn đề, bé có thể làm bất cứ việc gì. Một công việc mới có thể khiến bất cứ ai cũng phải lo ngại, nhưng thực sự nó chỉ là một vấn đề khác cần phải giải quyết. Một kỹ năng mới, một môi trường mới, một đòi hỏi mới... tất cả sẽ trở thành vấn đề đơn giản khi biết cách xử lý. Dạy trẻ giải quyết vấn đề bằng cách làm mẫu xử lý những vấn đề đơn giản, sau đó cho phép trẻ tự làm những việc dễ, phù hợp với lứa tuổi. Đừng ngay lập tức can thiệp, làm hộ tất cả vướng mắc của con, để trẻ tự đối mặt và

thử những cách khác nhau có thể, và thưởng cho những nỗ lực này của con. Sau tất cả, trẻ sẽ phát triển được sự tự tin về khả năng giải quyết vấn đề của mình, và từ đó, không có gì là bé không thể làm.

4. Thực hiện các kế hoạch Viết một cuốn sách là một dự án. Bán một quyển sách cũng là một dự án nữa. Hãy cùng trẻ lên những kế hoạch, dự án và bắt tay vào làm. Ban đầu bạn có thể làm cùng con, sau đó để bé tự làm. Khi trẻ đã tự tin, để bé thực hiện các kế hoạch của riêng mình. Trẻ sẽ sớm học được rằng cuộc đời có hàng loạt kế hoạch, dự án cần bắt tay thực hiện, hoàn thành. Tìm thấy đam mê Thiếu điều gì sẽ khiến bạn trở nên mất phương hướng, vô kỷ luật, không có động lực bên ngoài, không đạt được phần thưởng gì? Đó chính là niềm đam mê. Khi bạn hào hứng tới nỗi không thể ngừng nghĩ về điều gì đó, bạn sẽ luôn cố gắng để thực hiện nó tốt nhất và yêu thích làm điều đó. Hãy giúp con tìm ra điều yêu thích, đam mê, hãy quan sát và lắng nghe con, xâu chuỗi những sự việc đã diễn ra, tìm ra những điều khiến bé thích thú, háng hái nhất, giúp con tìm hiểu và tận hưởng. Đừng ngăn cản bất cứ niềm đam mê nào của con, hãy khuyến khích chúng. Tự lập Trẻ cần được dạy để ngày càng tự đứng vững trên đôi chân của chính mình. Ngay từ khi trẻ còn nhỏ, cần dần dần khuyến khích các con tự làm những việc cá nhân. Dạy trẻ cách làm, làm mẫu, giúp trẻ thực hiện và việc trợ giúp ít dần, sau đó để con được mắc lỗi. Giúp con tự tin hơn bằng cách để con có được những thành công nho nhỏ và cả nếm trải, đối phó với những thất bại. Khi trẻ học được cách tự lập, chúng sẽ học được rằng chúng không cần thầy cô, bố mẹ hay ông chủ bảo phải làm gì. Chúng có

5. thể tự xoay sở mọi việc, tận hưởng cảm giác tự do, và tìm ra hướng đi cần cho riêng mình. Tự làm cho mình hạnh phúc Rất nhiều phụ huynh quá ôm ấp, bao bọc con cái, khiến trẻ phải phụ thuộc vào sự hiện diện của bố mẹ mới thấy hạnh phúc. Khi trẻ lớn lên, chúng không biết làm thế nào để mình hạnh phúc. Chúng phải "dính" với ai đó như bạn bè, người yêu mới thấy vui. Nếu không được, chúng tìm hạnh phúc ở những điều khác bên

ngoài như mua sắm, ăn uống, game, Internet... Nếu một đứa trẻ học được sớm hơn rằng chúng có thể tự làm mình hạnh phúc, từ việc vui chơi, đọc sách và tưởng tượng, trẻ đã có một trong những kỹ năng giá trị nhất cho tương lai. Thi thoảng, hãy để trẻ ở một mình. Dành cho chúng thời gian, sự riêng tư (chẳng hạn vào buổi tối), và bố mẹ cũng sẽ tận hưởng được nhiều hơn không gian của riêng mình. Lòng trắc ẩn Đây là một trong những kỹ năng cần thiết nhất cho trẻ. Chúng ta cần điều này để đối xử tốt với người khác, để biết quan tâm đến mọi người hơn là chỉ vì mình, để cảm nhận hạnh phúc khi làm cho người khác hạnh phúc. Làm gương bằng cách sống yêu thương mọi người là chìa khóa để dạy trẻ điều này. Hãy thể hiện tình yêu thương với con, và với những người khác, mọi lúc. Thể hiện sự đồng cảm với trẻ, thường xuyên hỏi con nghĩ gì về những cảm xúc của người khác và chia sẻ suy nghĩ của bạn.

6. Tận dụng mọi cơ hội để chứng minh cho con thấy cách để giảm bớt sự đau khổ của người khác khi bạn có thể, làm thế nào để làm người khác hạnh phúc với hành động tử tế, dù nhỏ, và những điều đó làm bạn nhận lại hạnh phúc như thế nào. Chấp nhận sự khác biệt Chúng ta lớn lên trong một khu vực cô lập, nơi mọi người hầu như đều giống nhau (ít nhất là về diện mạo) và khi chúng ta đến nơi khác, tiếp xúc với những người hoàn toàn khác, ta có thể cảm thấy không thoải mái, bị sốc, và cả sợ hãi. Hãy để con cái mình tiếp xúc với tất cả mọi người, thuộc mọi tầng lớp, chủng tộc, màu da, giới tính, ở điều kiện vật chất và tinh thần khác nhau. Thể hiện cho trẻ thấy rằng sự khác biệt là hoàn toàn bình thường và nó cần được hoan nghênh vì điều đó tạo nên cuộc sống đa dạng, tươi đẹp. Đối phó với sự thay đổi Đây là một trong những kỹ năng quan trọng nhất cần cho trẻ khi chúng trưởng thành, khi thế giới luôn thay đổi. Có khả năng chấp nhận sự thay đổi, đối phó với nó, chuyển hướng dòng chảy này, sẽ là một lợi thế cạnh tranh. Điều này rất quan trọng, đặc biệt khi so sánh với những người chống lại hay sợ sự thay đổi, những người thiết lập mục tiêu và các kế hoạch rồi cố gắng tuân thủ một cách cứng nhắc thay vì thích ứng và linh hoạt trước mọi đổi thay. Một lần nữa, hãy làm gương kỹ năng này với con bất cứ

khi nào có cơ hội, và thể hiện cho trẻ thấy thay đổi là tốt, bạn có thể thích nghi, nắm lấy cơ hội mới chưa từng có, và đó là một quyền lợi. Cuộc sống là một cuộc phiêu lưu và mọi thứ có thể sai khác, biến hóa nhiều hơn mức bạn tưởng. Và hãy dạy con luôn sẵn sàng trước những biến hóa đó.

7. Tại sao phải dạy con từ thuở lên ba? 3 năm đầu tiên là giai đoạn định hình tất cả loại tính cách: yêu thương, giận hờn, ganh ghét... vì thế cha mẹ cần dạy cho con những giá trị đạo đức, lối sống, cách cư xử với người xung quanh ngay từ đó. Theo thạc sĩ xã hội học Trần Đình Dũng, quá trình định hình nhân cách của một đứa trẻ luôn luôn đi theo giai đoạn 3 năm. Tuy nhiên, thông thường mọi người hay chú ý đến các mốc 6 năm, 12 năm, 18 năm... mà quên đi giai đoạn 3 năm đầu đời, giai đoạn nền tảng để hình thành nhân cách. Cũng như khi nhìn một tòa nhà, người ta thường quan tâm đến kiến trúc tổng thể, phòng ốc, thiết kế nội thất, ít khi nào nhìn vào nền móng bên dưới. Cũng thế, 3 năm đầu đời là nền móng mà không ai nhìn thấy, tuy nhiên nó cũng giống như móng của một ngôi nhà có vững thì công trình ấy mới bền chắc với thời gian. Thông thường trong 3 năm đầu đời của trẻ, cha mẹ thường để ý nhiều đến những chuyển biến về mặt thể chất cho con, dành cho bé nguồn dinh dưỡng tốt nhất, sự chăm sóc tối ưu. Song theo thạc sĩ Đình Dũng, điều quan trọng nhất mà nhiều phụ huynh lại quên đó chính là việc xây dựng nhân cách cho con, dạy cho con những giá trị đạo đức, lối sống, cách cư xử với những người xung quanh.
8. Phụ huynh hãy xây dựng cho con sự tự tin bằng việc dẫn bé theo mỗi khi đi ra ngoài để bé được tiếp xúc với người lạ, môi trường lạ, âm thanh lạ. Ảnh: Thụy Ân. Thế giới hữu hình và thế giới vô hình Thế giới hữu hình là những gì hiển hiện, có thể nhìn thấy, chạm đến, những điều có thể cân đong đo đếm được. Trong 3 năm đầu đời của trẻ, nhiều bậc cha mẹ thường dành quá nhiều ưu tư và lo lắng về thế giới hữu hình của con mà quên đi điều cần
9. lưu ý nhất, đó là thế giới vô hình, là tính cách, nhân cách của bé, là tinh thần, tâm hồn, thái độ, nội tâm... Trong một buổi

trò về kỹ năng làm cha mẹ, khi được hỏi “Các bạn muốn con mình sau này sẽ trở nên như thế nào?”, hầu hết ông bố, bà mẹ trẻ đều nghĩ ngay đến những điều hữu hình “Tôi muốn con mình thành bác sĩ, kỹ sư, nhà giáo, doanh nhân”... Tất cả đều đúng, đều tốt đẹp, nhưng không hoàn toàn đúng với thời gian. “Có bao giờ chúng ta nghĩ giống như nhà văn Sơn Nam: ‘Tôi muốn con mình trở thành người tử tế, con mình lớn lên trở thành một người chính trực, trung thực, cho bản thân con, cho gia đình nhỏ, không gian nhỏ của con và cho xã hội’?. Quan trọng hơn cả là nền móng, giá trị gia đình, là niềm tin, nghị lực, nội lực bên trong mỗi con người. Nó giúp chúng ta đứng vững, không khom lưng, không khuỵu gối, đó mới chính xác là điều chúng ta nên dạy cho con mình”, thạc sĩ Đinh Dũng gợi mở. Trẻ lên ba, cả nhà tập nói Khi trẻ đang tập nói và khi bé nói sai, ông Dũng khuyên, phụ huynh cần phải sửa ngay lập tức từng chữ một. Nếu không sửa kịp thời, ngay lập tức bé đã tiếp nhận vốn từ sai. Và khi người lớn cho bé vốn từ sai thì mai này lớn lên khả năng bé nói ngọng rất cao. Nghiên cứu khoa học cho thấy, em bé nào nói sai chữ, sai âm thì khi lớn lên khả năng thẩm âm giảm đến 50%, khi trẻ học nhạc hay ngoại ngữ sẽ bị thua thiệt hơn nhiều so với những em bé được bố mẹ sửa cho ngay khi còn nhỏ. Làm thế nào để “dạy con từ thuở lên ba”? Theo thạc sĩ Đinh Dũng, bất kỳ bố mẹ nào cũng yêu con, và nên thể hiện tình cảm với con mình. “Hãy yêu thương con theo cách mà chúng ta muốn được yêu thương.

10. Không phải ai cũng biết cách bày tỏ tình cảm với con, nhưng hãy bắt đầu bằng hai cách vuốt ve và nói chuyện với bé”. Người mẹ có thể học hỏi từ bài học nuôi con theo phương pháp kangaroo, ôm con vào lòng, vuốt ve làn da bé, nắm tay bé, xoa lưng bé, xoa đầu, mân mê từng lọn tóc của bé... Qua đó trẻ sẽ cảm nhận được tình thương, cảm nhận được làn da của người thân thông qua xúc giác, hơi ấm tỏa ra từ thân nhiệt của cha mẹ, mùi hương cơ thể của mẹ, có khi bé sẽ ghi nhớ đến suốt đời. Nghiên cứu khoa học cho thấy trong 3 năm đầu tiên, việc va chạm thân thể và nói chuyện với con quan trọng gấp nhiều lần so với dinh dưỡng. 3 năm đầu tiên là giai đoạn định hình tất cả

tính cách: yêu thương, giận hờn, ganh ghét, đặc biệt đây cũng chính là giai đoạn hình thành nên nhân cách của một con người. Điều tiên quyết trong việc định hình và hoàn thiện nhân cách chính là thông qua sự tự tin. Do đó khi ở nhà, cha mẹ hãy chăm sóc con thông qua những cử chỉ vuốt ve, va chạm, nói chuyện với bé. Khi ra ngoài xã hội, hãy xây dựng cho trẻ sự tự tin bằng việc dẫn bé theo mỗi khi đi ra ngoài để bé được tiếp xúc với người lạ, môi trường lạ, âm thanh lạ. Từ đó bé sẽ có thêm thông tin, hình ảnh, hình khối, màu sắc, âm thanh, tự nhiên bên trong sẽ xuất hiện sự tự tin. Chắc chắn khi ấy trẻ sẽ có thêm những trải nghiệm cuộc sống rất thú vị. Trong 3 năm đầu đời, trẻ học qua thông tin rất ít, chủ yếu qua hình ảnh và phản ánh chính xác những điều người lớn dạy cho mình. Khi nhìn thấy mọi người lễ phép với ông bà nội ngoại, bé nhìn thấy sẽ tự động lễ phép với ông bà, bố mẹ. Vì vậy muốn dạy con biết lễ phép, bố mẹ cần thay đổi cách hành xử của mình cho phù hợp để làm gương.

11. Tự tin là giá trị của chính bản thân bé, còn lễ phép là giá trị của cộng đồng, kính trên nhường dưới. Để dạy cho bé tính lễ phép, chỉ cần cho bé nhớ 4 chữ: Cảm ơn – Xin lỗi – Đi thưa – Về chào. Khi con cư xử trong môi trường gia đình, môi trường xung quanh, hàng xóm, bạn bè của bố mẹ mà trẻ thực hành một cách nhẹ nhàng, duyên dáng, thật lòng, thì hãy yên tâm rằng khi bé bước ra ngoài cuộc sống sẽ không quá tự cao, cũng không quá rụt rè nhút nhát. Sự trung thực là điều cuối cùng phụ huynh cần dạy cho bé trong giai đoạn 3 năm đầu đời. Tuy nhiên, hầu hết bậc cha mẹ trẻ hay quên điều này. Khi dạy trẻ, hãy tâm niệm rằng: "Nếu con giỏi sẽ có người giỏi hơn con, nếu con giàu sẽ có người giàu hơn con, nhưng nếu con trung thực thì sẽ không có ai trung thực hơn con, vì bản chất của sự trung thực là trung thực". Để dạy cho trẻ trung thực, bước đầu tiên, đơn giản nhất, chỉ cần dạy cho bé gọi tên đúng sự việc. Trung thực là câu chuyện cha mẹ có thể đúc kết từ cuộc sống, từ cách cư xử hàng ngày để nói chuyện với con và dạy cho con. Khi trẻ đã có sự tự tin, lễ phép và sự trung thực, sau này trưởng thành bé sẽ biết không gây tổn hại cho bản thân, không gây tổn hại cho người khác. "Đừng để ý quá nhiều về thế giới hữu hình. Hãy chú trọng

nhiều đến thế giới vô hình, bao gồm ý thức, nhân cách, quá trình định hình nhân cách quan trọng nhất là tự tin, lễ phép, trung thực. Từ đó trẻ có một năng lực để chơi, đón nhận thông tin mới, khoảng không gian càng lớn. Với ba giá trị này thì bé sẽ đứng vững khi bước ra thế giới bên ngoài", ông Dũng khuyên. Bên cạnh đó, phụ huynh đừng quên dạy cho con nói điều mình làm và làm điều mình nói. "Trong quá trình trưởng thành, cha mẹ cần dạy cho con cách đón nhận những quan điểm trái chiều, xây dựng nhân cách cho con. Nuôi con là việc không

12. hề đơn giản, dạy con là một hành trình gian truân đến suốt đời", theo thạc sĩ Đinh Dũng...